

İşgücü Piyasası Araştırmaları

Ulaştırma ve Depolama Sektörü Raporu

Bu Rapor, yayımlanması esnasında meydana gelen 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden çalışma arkadaşlarımıza adanmıştır.

Abdurrahman DURMUŞ-Adıyaman

M. Fatih BAYIN-Adıyaman

Pınar TÜMSAVAŞ-Adıyaman

Zeynep ERDEM-Adıyaman

Hüsnü ÇELİK- Hatay

Kübra SARIHAN-Hatay

Ali YÜCE- Kahramanmaraş

Mehmet CEREN-Kahramanmaraş

Şerif KOYUNCU-Kahramanmaraş

Zeliha BOZOK-Kahramanmaraş

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	ii
TABLOLAR LİSTESİ	iii
GRAFİKLER LİSTESİ	iv
GİRİŞ	1
1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	3
1.1. İşyeri Verileri	3
1.2. Mevcut İstihdam Verileri	7
2. AÇIK İŞLER	10
3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)	18
4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	23
5. ÇALIŞANLARDAKİ BECERİ EKSİKLİĞİNİN AÇIK İŞ VE TGÇM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ ..	26
6. GELECEĞİN MESLEKLERİ	28
SONUÇ	29
EK: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU	33

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi	13
Tablo 2: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler	14
Tablo 3: En Fazla Açık İş Olan Meslekler	16
Tablo 4: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek	17
Tablo 5: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	19
Tablo 6: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler (TGÇM)	20
Tablo 7: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları	22
Tablo 8: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ve Oranı (NİDO)	23
Tablo 9: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	24
Tablo 10: Teknolojik Değişimlerin İstihdama Yansıması	25
Tablo 11: Açık İş Olan İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksiklikliği	26
Tablo 12: Temininde Güçlük Çekilen İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksikliği	27

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı	4
Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı	4
Grafik 3: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı	5
Grafik 4: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı	6
Grafik 5: E-Ticaret Yapan İşyeri Oranları	7
Grafik 6: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı	8
Grafik 7: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı	8
Grafik 8: Engelli İstihdam Eden İşyerlerinin Oranı	9
Grafik 9: Son 5 Yılın Açık İş Oranları (10+)	11
Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İş Olan İşyeri Oranları.....	12
Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi	12
Grafik 12: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı	15
Grafik 13: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı.....	19
Grafik 14: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	21

GİRİŞ

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde eşleşmesi için öncelikle piyasanın ihtiyaçlarını belirlemek gerekmektedir. İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak farklı metodolojilerle devam eden İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA), 2011 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle sürdürülmektedir.

Araştırmanın temel amacı işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına ve bu verilere ihtiyaç duyacaklara bilgi üretmektir.

İşgücü Piyasası Araştırmasında telefon, e-posta ve yüz yüze görüşme yöntemleri kullanılarak, 1 milyon 575 bin 863 işyeri ile ilgili veri derlenmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe ise 2-9 çalışanı olan 178 bin 931, 10-19 çalışanı olan 8 bin 457, 20+ çalışanı olan 6 bin 675 olmak üzere toplam 194 bin 63 işyeri ile ilgili veriler derlenmiştir. Çalışmada daha önceki yıllarda olduğu gibi 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri 77 ilde tam sayım 4 ilde örneklem yöntemi ile il düzeyi ve Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde, 2-9 ve 10-19 çalışanı olan işyerleri örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dâhil edilmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli ve il düzeyi raporlarının yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev 2.) göre; Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık, Kamu Yönetimi ve Savunma; Sosyal Güvenlik, Hane Halklarında İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan 2 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri örneklem çerçevesi olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada ise Ulaştırma ve Depolama sektörüne yönelik veriler değerlendirilmiştir.

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ çalışanı olan işyerlerine soru formu uygulanarak gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek maksadıyla 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle çalışma gerçekleştirilmiştir. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'dır. 2-9 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde ise ülke geneli için örneklem yöntemi kullanılmıştır. 2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 82 bin 450 işyerine soru formu uygulanmış; 1 milyon 575 bin 863 işyerine yönelik veri derlenerek 15 milyon 818 bin 958 çalışan tespit edilmiştir.

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulmuştur. Bu raporda Ulaştırma ve Depolama sektörü özelinde sonuçlar irdelenecektir. Bu sebeple rapor içerisinde Ulaştırma ve Depolama sektöründen bahsedilirken zaman zaman "sektör" ibaresi kullanılmıştır.

Ulaştırma ve Depolama sektörünün alt sektörleri içinde Kara Taşımacılığı ve Boru Hattı Taşımacılığı, Su Yolu Taşımacılığı, Hava Yolu Taşımacılığı, Taşımacılık İçin Depolama ve Destekleyici Faaliyetler, Posta ve Kurye faaliyetleri yer almaktadır. Raporda özellikle meslek bazında veriler incelenirken Ulaştırma ve Depolama sektörünün kapsamı dikkate alınmalıdır.

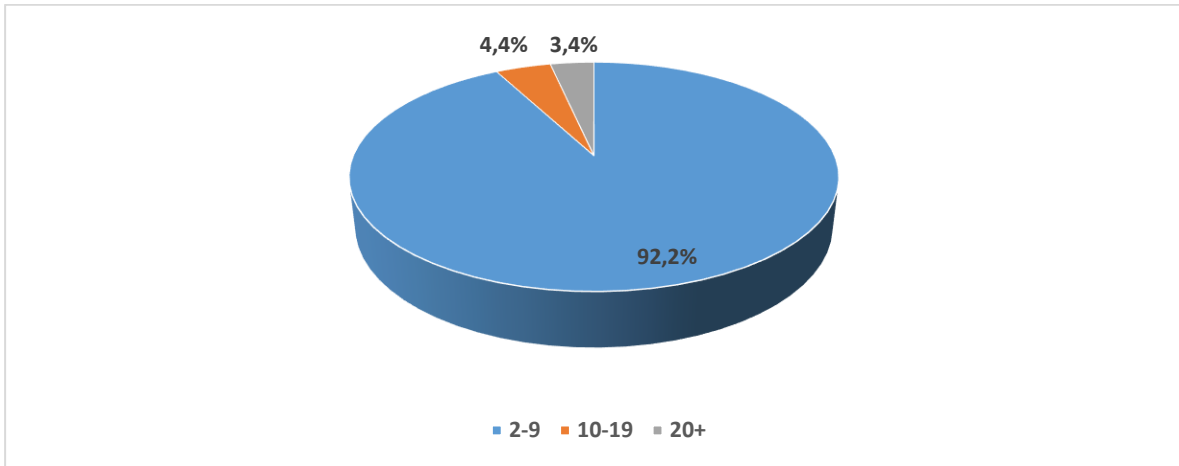
1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında Ulaştırma ve Depolama sektöründe 194 bin 63 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 1 milyon 352 bin 163 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 12,3'ü, çalışanların yüzde 8,5'i Ulaştırma ve Depolama sektöründe olup işyeri oranı çalışan oranına göre daha fazladır. Ulaştırma ve Depolama sektörü, Türkiye işgücü piyasasında ağırlığı olan ve gelişime de açık önemli bir sektördür.

1.1.İşyeri Verileri

İşyeri verileri bölümünde araştırma kapsamındaki Ulaştırma ve Depolama sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konulacaktır. Grafik 1'de sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin büyüklüklerine göre dağılımı incelenmiştir.

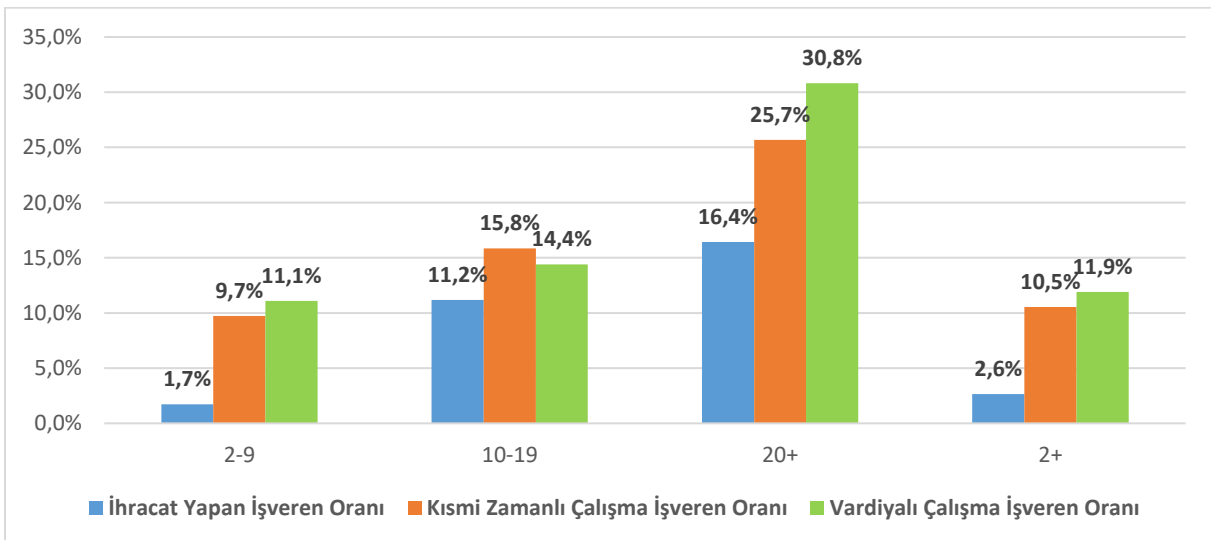
Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2022

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 92,2'si 2-9 çalışanı olan işyerlerinden ve yüzde 4,4'ü 10-19 çalışanı olan işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 3,4 oranındadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 86,4'ü 2-9 ve yüzde 7,4'ü 10-19 çalışanı olan işyerlerinden oluşmaktadır. Türkiye genelindeki 20+ çalışanı olan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payı ise yüzde 6,3'tür. 2-9 çalışanı olan işyerleri incelendiğinde, Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerinin oranı, Ulaştırma ve Depolama sektöründeki işyerlerinin oranından daha düşüktür. 10-19 ve 20+ çalışanı olan işyerlerinde ise tam tersi olarak sektörün ağırlığının Türkiye genelinden daha düşük olduğu görülmektedir.

Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

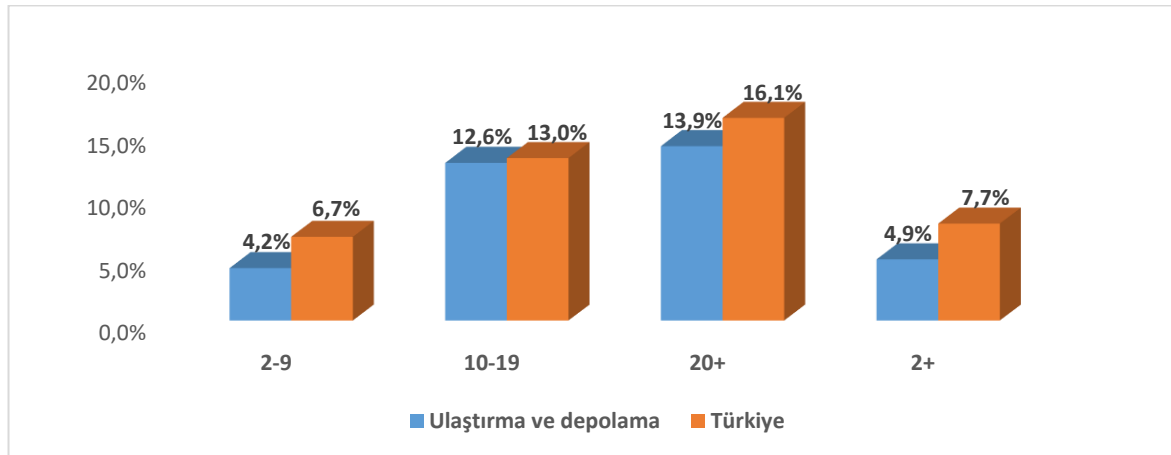
Kaynak: İPA 2022

Sektördeki ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 2,6’dır. Ulaştırma ve Depolama sektörü bu alanda Türkiye geneline göre 3,6 puan daha düşük bir orana sahiptir. Türkiye genelinde toplam işyerlerinin yüzde 6,2’si ihracat yapmaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren ihracat yapan işyeri oranı 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 1,7, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 11,2 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 16,4’tür.

Vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 11,9’unu oluşturmaktadır. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 11,1, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 14,4 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 30,8’dir. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde vardiyalı çalışma oranı, Türkiye geneline göre daha yüksektir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir.

Kısmi zamanlı çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 10,5’ini oluşturmaktadır. Bu oran 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 9,7, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 15,8, 20+ çalışanı olan işyerlerinde yüzde 30,8’dir. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapan işyeri oranı Türkiye geneline göre daha yüksektir. Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 9,6 olarak gerçekleşmiştir. Grafikteki oranlardan da görüldüğü üzere işyerinde çalışan sayısı arttıkça; ihracat yapan işyeri oranı, vardiyalı çalışan işyeri oranı ve kısmi zamanlı çalışma gerçekleştiren işyeri oranı da artmaktadır.

Grafik 3: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

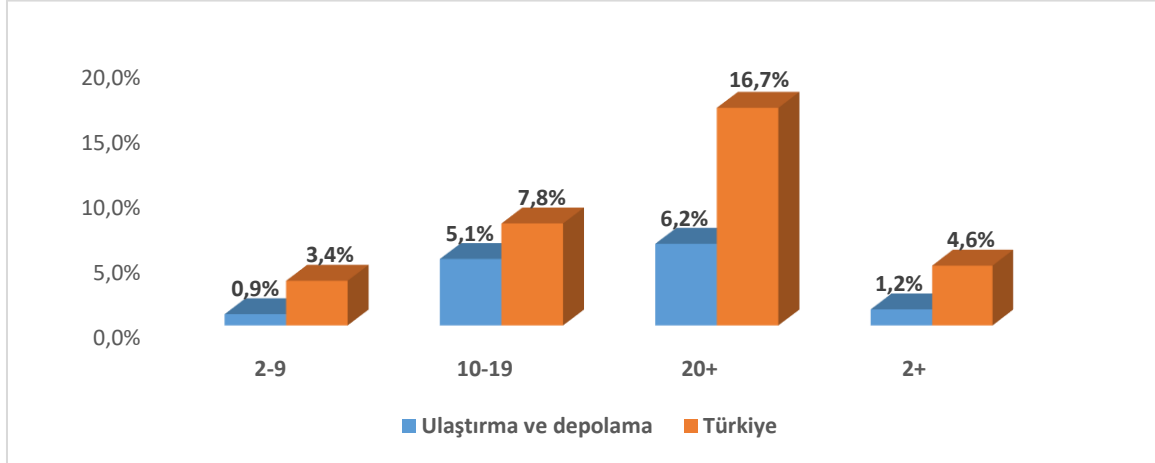

Kaynak: İPA 2022

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 4,9’u gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 4,2 iken, bu oran 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 12,6’ya,

20+ çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 13,9'a yükselmektedir. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işyeri oranı yüzde 7,7 olarak gerçekleşmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe, Türkiye genelinde olduğu gibi işyeri büyüklüğü arttıkça yatırım planlayan işyeri oranı da artmaktadır. Sektörde, yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 75,5'i "İlave Yatırım"¹, yüzde 18,5'i "Teknolojik Yatırım"², yüzde 14,2'si "Stratejik Yatırım"³, yüzde 7,8'i ise "Diğer Yatırım" yapacağını belirtmişlerdir.

Grafik 4: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2022

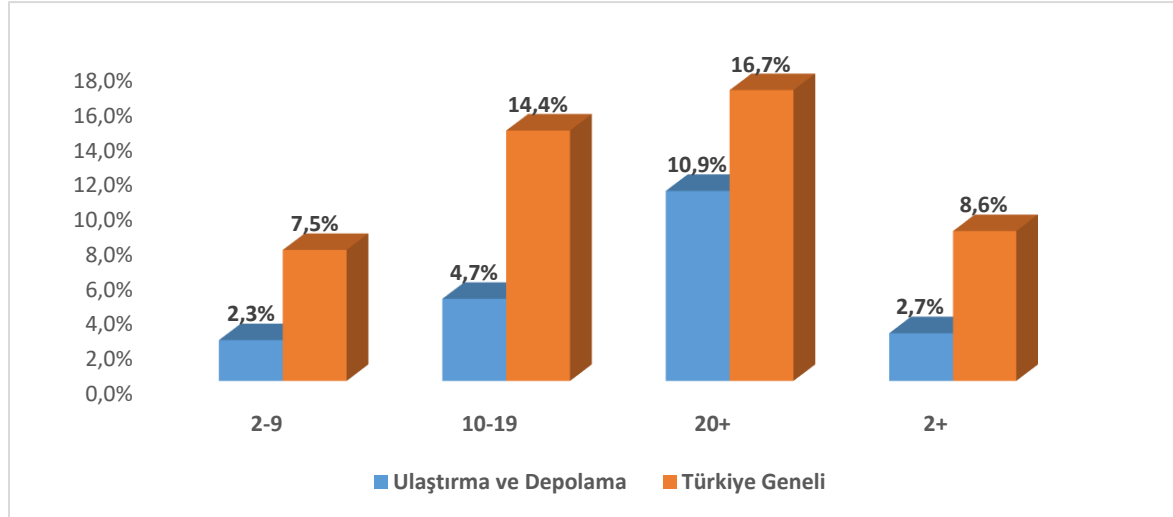
Türkiye genelinde ise AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 4,6 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık Ulaştırma ve Depolama sektöründeki AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 1,2 ile ülke genelinin oldukça gerisinde kalmıştır. Ulaştırma ve Depolama sektöründe işyeri çalışan sayısı arttıkça AR-GE çalışması yapan işyeri oranının da yükseldiği görülmektedir. Sektörde AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 0,9, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 5,1 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 6,2 olarak gerçekleşmiştir.

¹ Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanmasıdır.

² Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi kapsamındaki yatırımlardır.

³ İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetlerini içermektedir.

Grafik 5: E-Ticaret Yapan İşyeri Oranları

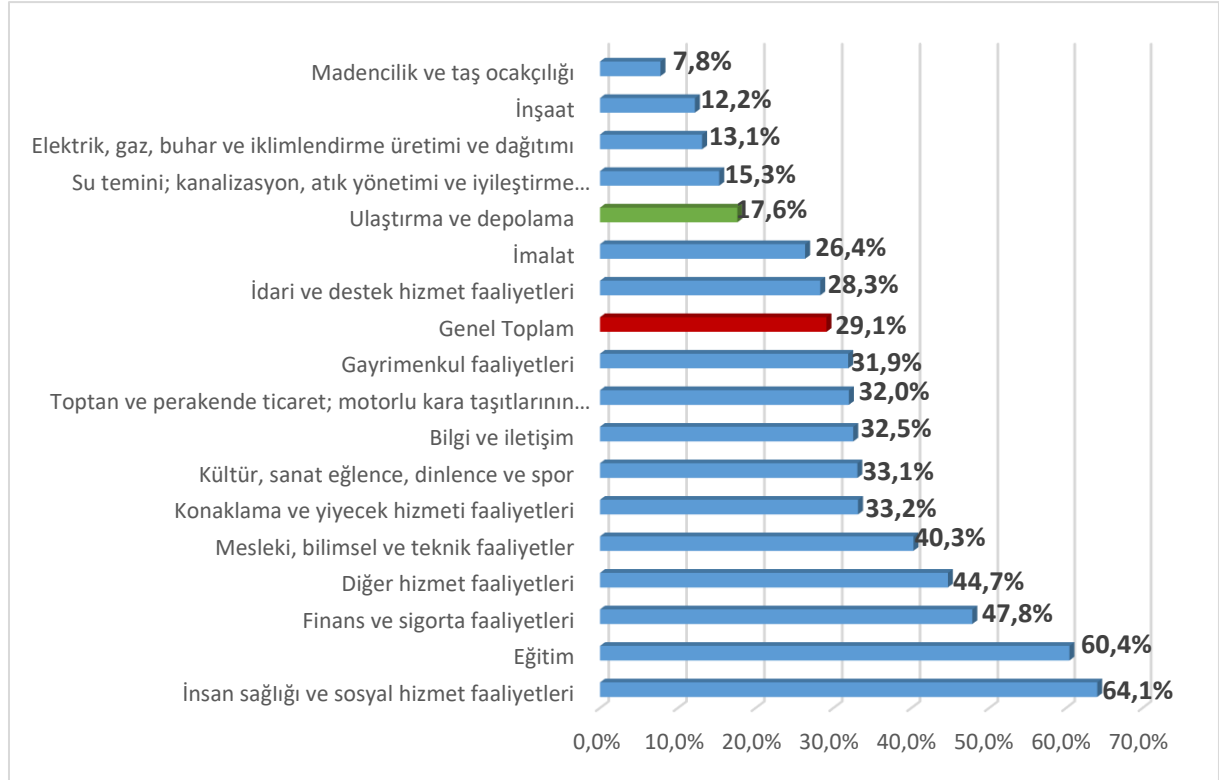
Kaynak: İPA 2022

Türkiye genelinde e-ticaret yapan işyerlerinin oranı yüzde 8,6 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık Ulaştırma ve Depolama sektöründeki e-ticaret yapan işyerlerinin oranı yüzde 2,7 olarak gerçekleşmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe çalışan sayısı arttıkça e-ticaret yapan işyeri oranının da yükseldiği görülmektedir. Sektörde e-ticaret yapan işyerlerinin oranı; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,3, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 4,7 ve 20+ çalışanı olan işyerlerinde yüzde 10,9 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde Ulaştırma ve Depolama sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir. Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 1 milyon 352 bin 163 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 82,4'ü erkeklerden, yüzde 17,6'sı ise kadınlardan oluşmaktadır.

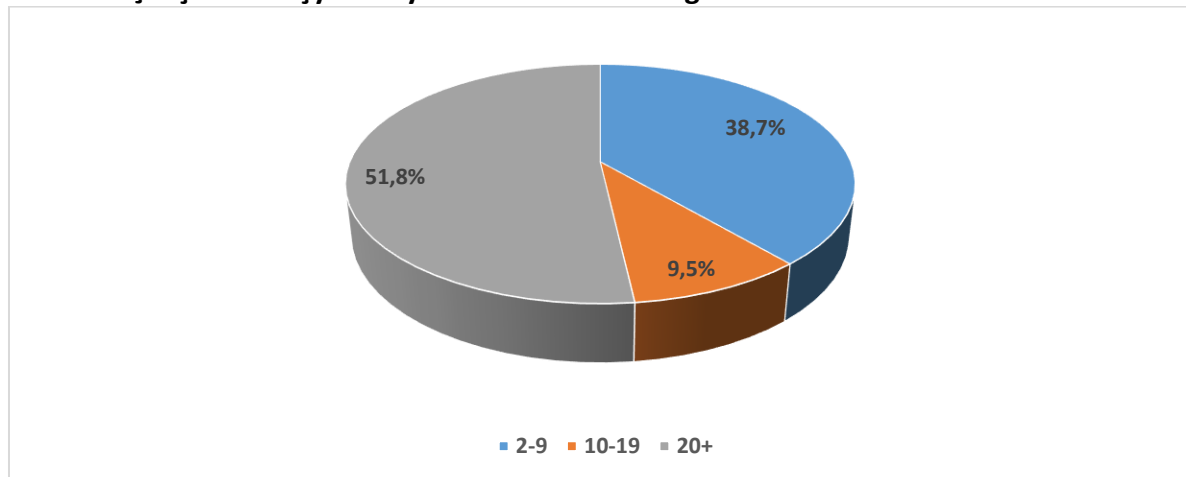
Grafik 6: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı

Kaynak: İPA 2022

Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 15 milyon 818 bin 958 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 29,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Ulaştırma ve Depolama sektöründe çalışan kadın oranı Türkiye genelinin 11,5 puan altındadır. Sektörde kadın çalışan sayısı 238 bin 605 kişi iken Türkiye genelinde bu sayı 4 milyon 603 bin 278 kişidir.

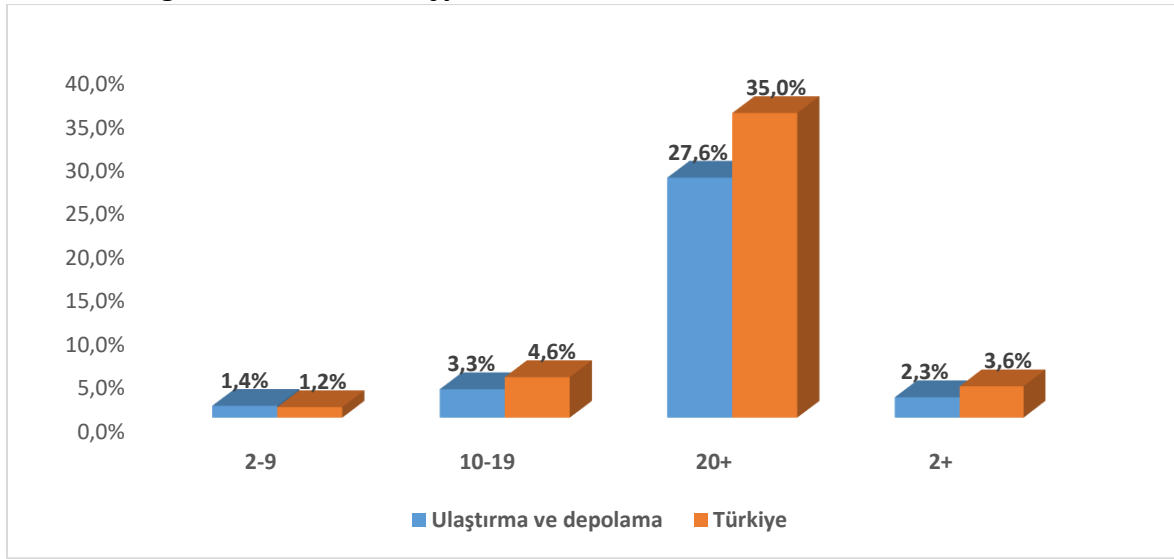
Grafik 7: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründeki çalışanların yüzde 51,8'i 20+ çalışanı olan işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 38,7'si 2-9 çalışanı olan ve yüzde 9,5'i 10-19 çalışanı olan işyerlerinde çalışmaktadır. Türkiye genelinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde çalışanların oranı yüzde 58,4 olup sektörde bu oran Türkiye geneline göre 7 puan daha düşüktür. Türkiye genelinde bu oran 2-9 çalışanı olan işyerleri için yüzde 30,7 ve 10-19 çalışanı olan işyerleri için yüzde 10,9'dur. Sektörde, Türkiye geneline göre 2-9 çalışanı olan işyerlerinde çalışanların oranı daha fazladır.

Grafik 8: Engelli İstihdam Eden İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründeki mevcut işyerlerinin yüzde 2,3'ü en az bir engelli istihdam etmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 3,6 seviyesindedir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe en fazla engelliye yüzde 27,6 ile 20+ çalışanı olan işyerleri istihdam etmektedir. Engelli çalıştırma konusunda yasal yükümlülüğü bulunmayan 2-9 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde engelli çalıştırma oranlarının düşük olması genel ortalamaya da yansımıştır.

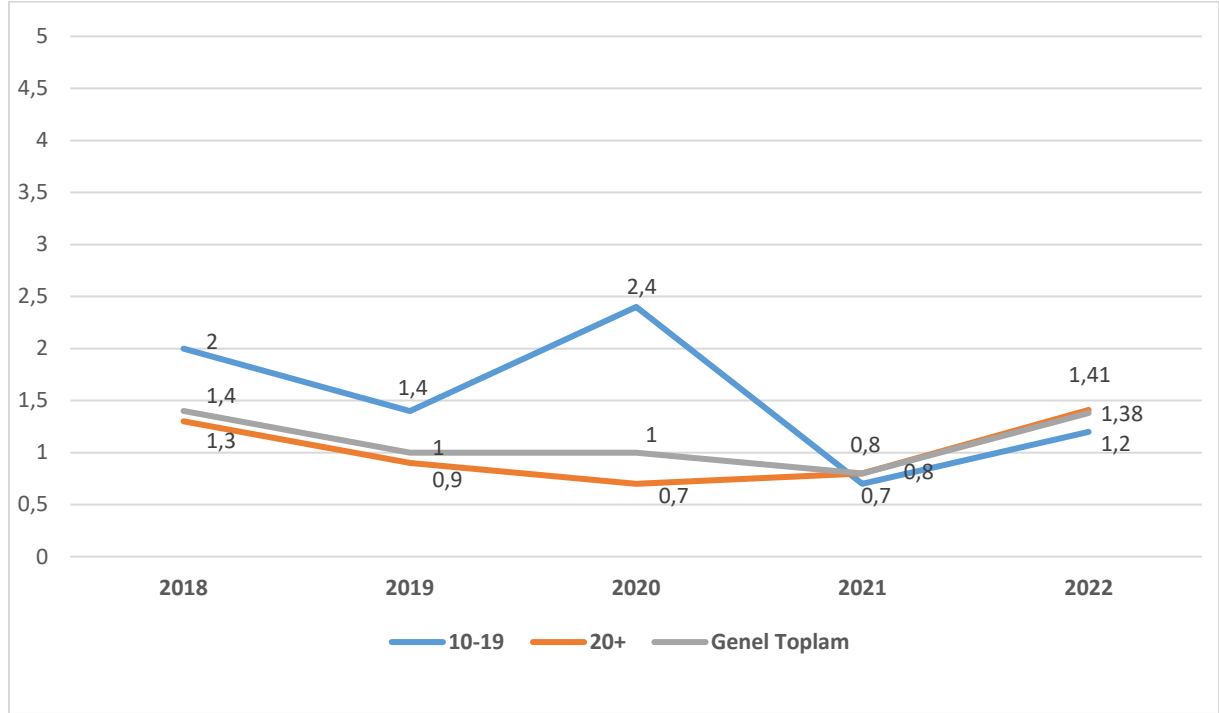

2. AÇIK İŞLER

Açık iş; o an piyasada işgücü talep eden işyerlerinin istihdam ihtiyacını sayı, meslek, beceri ve eğitim düzeyi ile ortaya koyan verilerdir. Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2022 yılı 18 Nisan – 27 Mayıs tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği/formun doldurulduğu tarih itibarıyla açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, açık işlerinde engelli işgücü tercih edip etmeyecekleri, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları da sorulmuştur.

Araştırma kapsamında Ulaştırma ve Depolama sektöründe 194 bin 63 işyerinden 5 bin 618’inde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, bu işyerlerinde toplam 19 bin 525 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır. Sektörde açık işi olan işyeri sayısı, sektördeki tüm işyerlerinin yüzde 2,9’una tekabül etmektedir. Açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinde yüzde 7,4 olup Ulaştırma ve Depolama sektörü Türkiye genelinin 4,5 puan altındadır.

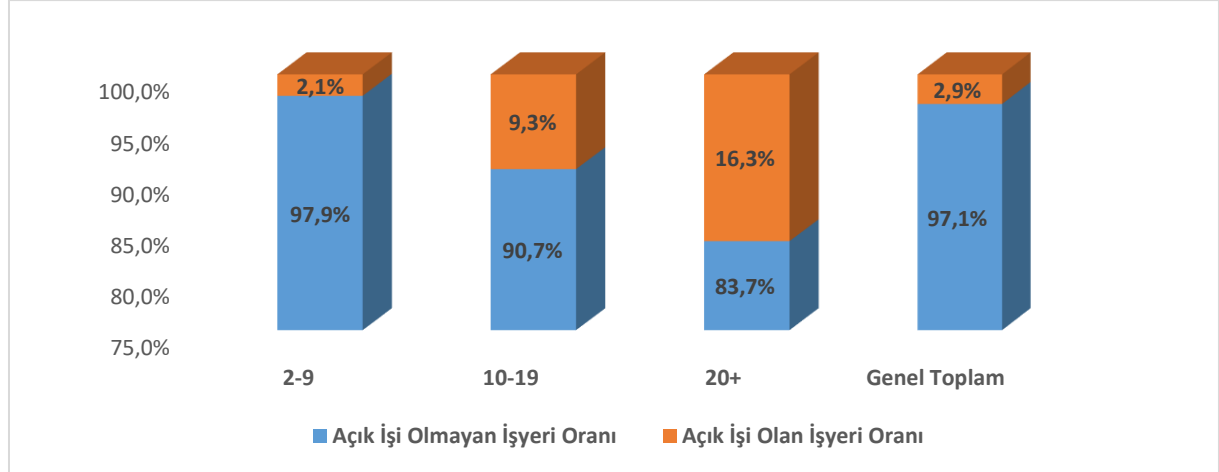
Grafik 9: Son 5 Yılın Açık İş Oranları (10+)

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründeki 10+ çalışanı olan işyerlerinin son beş yılın açık iş oranları incelendiğinde dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 10+ çalışanı olan işyerlerinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin yaklaşık 98,6'sının fiili istihdamda olduğu, yaklaşık 1,4 kişilik ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Türkiye genelinde 10+ işyerlerinde açık iş oranı ise yüzde 2,1 olarak tespit edilmiş olup söz konusu sektörde açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 0,7 puan altında gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle Ulaştırma ve Depolama sektörünün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının altındadır.

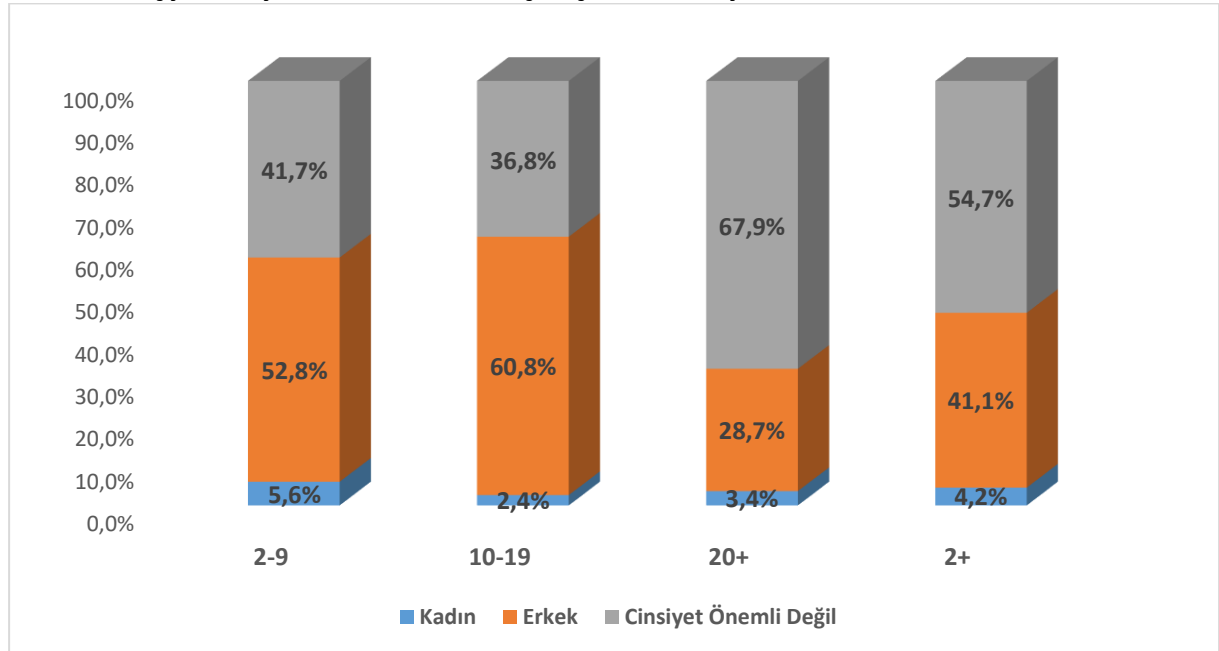
Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İş Olan İşyeri Oranları

Kaynak: İPA 2022

İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 çalışanı olan işyerlerinde açık iş bulunan işyeri oranı yüzde 2,1 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 9,3 iken 20+ çalışanı olan işyerlerinde bu oran yüzde 16,3'e yükselmektedir. Diğer bir ifade ile işyeri büyüklüğü arttıkça açık iş olan işyeri oranı da artmaktadır.

Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2022

Grafikte işverenlerin açık işlerinde cinsiyet tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ çalışanı olan işyerlerinden alınan toplam 19 bin 525 kişilik açık işin yüzde 54,7'sinde cinsiyet tercihinde bulunulmamıştır. Bunun yanında bu işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 4,2'sinde sadece kadın işgücü tercihinde bulunulmuştur.

En çok kadın işgücü tercihinin 2-9 çalışanı olan işyerlerinde olduğu görülmektedir. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 5,6 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde açık işlerin yüzde 2,4'ünde kadın işgücü tercihinde bulunulmuşken bu oran 20+ çalışanı olan işyerlerinde yüzde 3,4 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Lise Altı	11,8%	21,7%	14,2%	17,2%
Çıraklık	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Genel Lise	9,0%	16,3%	51,1%	35,0%
Meslek Lisesi	55,9%	18,7%	1,1%	10,6%
Meslek Yüksekokulu	2,2%	1,4%	4,7%	3,2%
Lisans	11,4%	0,7%	16,0%	9,5%
Lisansüstü	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	9,5%	41,3%	12,7%	24,4%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2022

Tablo 1'de ise işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründen alınan açık işlerin yüzde 35'inde Genel Lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Sektördeki işverenlerin yüzde 24,4'ü açık işlerinde herhangi bir eğitim düzeyi aramamaktadır. Talep edilen diğer eğitim düzeyi yüzde 17,2 ile Lise Altı eğitim düzeyidir. Tablodaki oranlardan, sektördeki açık işlerde yüksek öğrenim talebinin fazla olmadığı görülmektedir.

Türkiye genelinde ise açık işlerin yüzde 37,6'sında herhangi bir eğitim düzeyi aranmadığı belirtilmiştir. İkinci sırada en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 21,4 ile Genel Lise eğitimi iken, bunu üçüncü sırada yüzde 17 ile Lise Altı eğitim takip etmektedir.

Sektörde, açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 55,9 ile Meslek Lisesi eğitim düzeyi belirtilmişken, erkek işgücü tercihlerinde ise yüzde 41,3 oranında herhangi bir eğitim düzeyi tercihi yapılmamıştır. Buna göre Ulaştırma ve Depolama sektöründe cinsiyete göre eğitim tercihinde belirgin şekilde farklılık olduğu görülmektedir. Özellikle erkek işgücü taleplerinde eğitim düzeyi önemli görülmemekte, lise üstü mezuniyet talebi ise oldukça düşük oranda kalmaktadır.

Sektörde cinsiyet tercihinin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 51,1 oranında Genel Lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Tabloda dikkat çeken bir diğer veri ise, sektördeki açık işlerde Lisans eğitim düzeyi arayanların erkeklerde oranı sadece yüzde 0,7 iken kadınlarda yüzde 11,4 ve cinsiyet önemli değil seçeneğinde yüzde 16 seviyelerinde olduğudur. Başka bir deyişle yüksek öğretim düzeyi taleplerinde cinsiyet tercihi kadınlar lehine farklılaşmaktadır. Meslek yüksekokulu, lisans ve lisansüstü mezunu talep edilen işler için cinsiyet ayrımı yapılmadığı ve önemli olan kriterin işi yapabilecek yetkinlik olduğu görülmektedir.

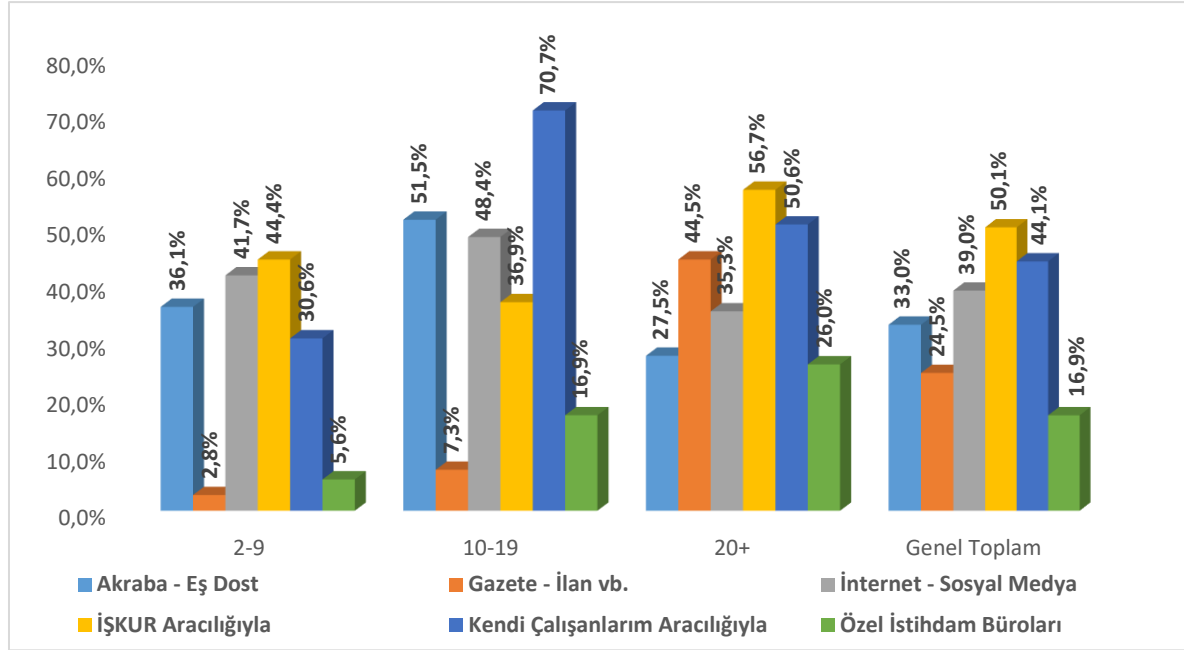
Tablo 2: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	2	2
İş Tecrübesi	6	2	3	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	7	6	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	6	5	5
Takım Çalışması	6	3	4	6
Bilgisayar Kullanımı	4	5	8	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	3	-	9	8
Analitik Düşünebilme	6	8	7	9
Yabancı Dil	-	9	10	10

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği, üçüncü sırada ise İş Tecrübesi bulunmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübenin tüm işyerleri için ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Açık iş sayısı düşük olan 2-9 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde aranılan becerilerin sıralaması, açık iş sayısı yüksek olan 20+ çalışanı olan işyerlerine göre farklılaşmaktadır. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde Yabancı Dil, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde ise İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü becerileri işverenlerce talep edilmemiştir.

Grafik 12: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2022

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları, işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. İşyerlerinde en fazla tercih edilen arama kanalının yüzde 50,1 ile İŞKUR olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla yüzde 44,1 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla ve yüzde 39 ile İnternet – Sosyal Medya arama kanalı takip etmektedir. Dördüncü sırada ise Akraba - Eş Dost gelmektedir. Buna karşılık en az kullanılan arama kanalı yüzde 16,9 ile Özel İstihdam Büroları olmuştur. Türkiye geneli açık işi olan işyerlerinin arama kanalı tercihlerine bakıldığında ise sıralamanın Ulaştırma ve Depolama sektörü ile aynı olduğu görülmüştür.

Tablo 3: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Meslekler	Açık İş Sayısı
Otobüs kaptanı (şoförü)	1.309
Şoför-yük taşıma	1.187
Lojistik elemanı	1.153
Metal mamuller montaj işçisi	1.112
Kamyonet şoförü	893
Motosikletli kurye	730
Tır-çekici şoförü	652
Ambar/depo görevlisi	495
Oto kuaför elemanı	441
Kurye	425
Forklift operatörü	364
Şoför (yolcu taşıma)	349
Kamyon şoförü	278
Beden işçisi (taşıma, yükleme-boşaltma)	259
Servis şoförü (okul)	249
Lojistik uzmanı	234
Satış danışmanı/uzmanı	232
Yan forklift (reachtruck) operatörü	228
Diğer Meslekler	8.936
Genel Toplam	19.525

Kaynak: İPA 2022

Tablo 3'te ise Ulaştırma ve Depolama sektöründeki açık işlerde en fazla aranan meslekler belirtilmiştir. Sektörde 19 bin 525 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 284 farklı meslekte bulunmaktadır. İlk sırada, 1.309 kişilik açık işle Otobüs Kaptanı (Şoförü), ikinci sırada 1.187 kişilik açık işle Şoför-Yük Taşıma üçüncü sırada ise 1.153 kişi ile Lojistik Elemanı meslekleri yer almıştır.

Tablo 4: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

Meslekler	Açık İş Sayısı
Makine mühendisi	222
Elektrik mühendisi	221
Elektronik teknolojisi teknikeri/elektrik-elektronik teknikeri	220
Lojistik operasyon sorumlusu	214
Lojistik uzmanı	203
Lojistik operasyon elemanı	129
Büro memuru (genel)	125
Operasyon elemanı (turizm)	107
Muhasebe meslek elemanı	81
Satış destek personeli	80
Ön muhasebeci	68
Bilgisayar işletmeni (operatörü)	56
Gümrük işletme meslek elemanı	49
Gümrük müşavir yardımcısı	43
Dış ticaret meslek elemanı	43
Müşteri temsilcisi	38
BT çözümleri uzmanı	37
Diğer mühendisler	37
Endüstri mühendisi	34
İthalat-ihracat sorumlusu	34
Diğer Meslekler	457
Genel Toplam	2.498

Kaynak: İPA 2022

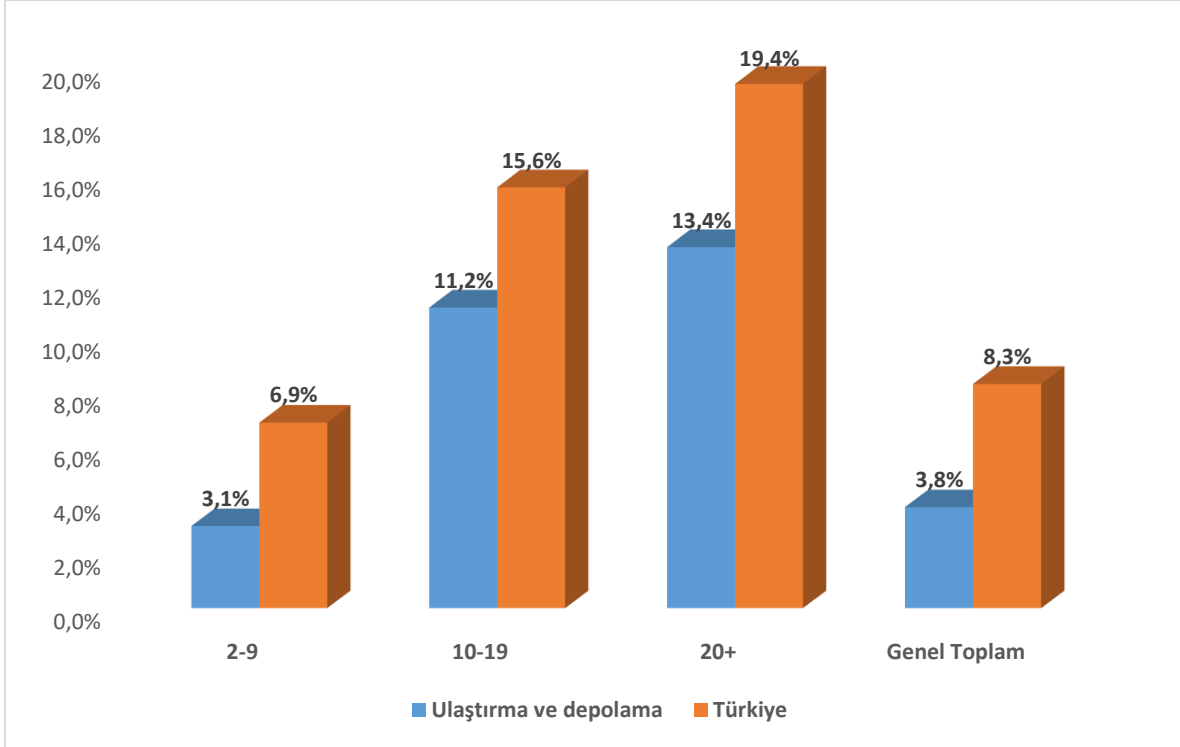
Tablo 4’de Ulaştırma ve Depolama sektöründe işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için 2.498 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 222 kişilik açık işle Makine Mühendisi olmuştur. İkinci sırada 221 kişilik açık iş ile Elektrik Mühendisi, üçüncü sırada 220 kişilik açık iş ile Elektronik Teknolojisi Teknikeri/Elektrik–Elektronik Teknikeri meslekleri yer almaktadır.

3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)

Araştırma kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği ve bunun nedenleri sorulmuştur. İşverenlerin istihdam ettikleri kişi ve işyerlerindeki açık pozisyon bilgisi kadar aradığı elemanları bulmada yaşadığı problem ve sıkıntılara ilişkin bilgi de çok önemlidir. Çalışan sayısı ve açık iş sayısı ile işverenlerin mevcut durumları tespit edilirken, temininde güçlük çekilen mesleklerin belirlenmesi ile işverenlerin karşılamakta zorlandığı meslekler ortaya konulmaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin araştırma döneminde karşılanmış veya karşılanmamış olmasının çalışma açısından bir önemi bulunmamaktadır. Çalışma kapsamında amaç işgücü piyasasında temininde güçlük çekilen meslekleri ve nedenlerini tespit etmektir.

Bu bölümde Ulaştırma ve Depolama sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çektikleri kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 13: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı**Kaynak:** İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründe toplam 194 bin 63 işyerinden 7 bin 347'sinde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2-9 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 3,1'inin, 10-19 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 11,2'sinin, 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 13,4'ünün ve 2+ çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 3,8'inin eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Sektörde eleman temininde güçlük çeken toplam işyeri oranı, yüzde 8,3 olan Türkiye geneline göre daha düşük oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Meslek Grupları	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	220	350	1.160	1.731
Hizmet ve satış elemanları	-	116	576	692
Nitelik gerektirmeyen meslekler	1.763	314	1.551	3.628
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	-	-	48	48
Profesyonel meslek mensupları	220	39	163	422
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	661	-	155	816
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	2.204	235	320	2.758
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	4.407	717	3.354	8.479
Yöneticiler	-	78	28	106
Genel Toplam	9.475	1.849	7.355	18.679

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründe 7 bin 347 işyerinde 18 bin 679 kişilik elemanın temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 50,7'si 2-9 çalışanı olan işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 9 bin 475'tir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 9,9'u 10-19 çalışanı olan işyerlerinde bulunmaktadır ve 1.849 kişinin temininde güçlük çekilmiştir. Bu oran 20+ çalışanı olan işyerlerinde yüzde 39,4 iken, temininde güçlük çekilen kişi sayısının 7 bin 355 olduğu görülmektedir.

Sektörde meslek grubuna göre temininde güçlük çekilen toplam 18 bin 679 kişinin 8 bin 479'unun Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise 3 bin 628 kişi ve yüzde 19,4 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olduğu tespit edilmiştir. Ülke geneli eleman temininde güçlük çekilen meslek gruplarına baktığımızda ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunun yüzde 30,2 ile ilk sırada, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ise yüzde 24 oranı ile ikinci sırada yer aldığı görülmüştür.

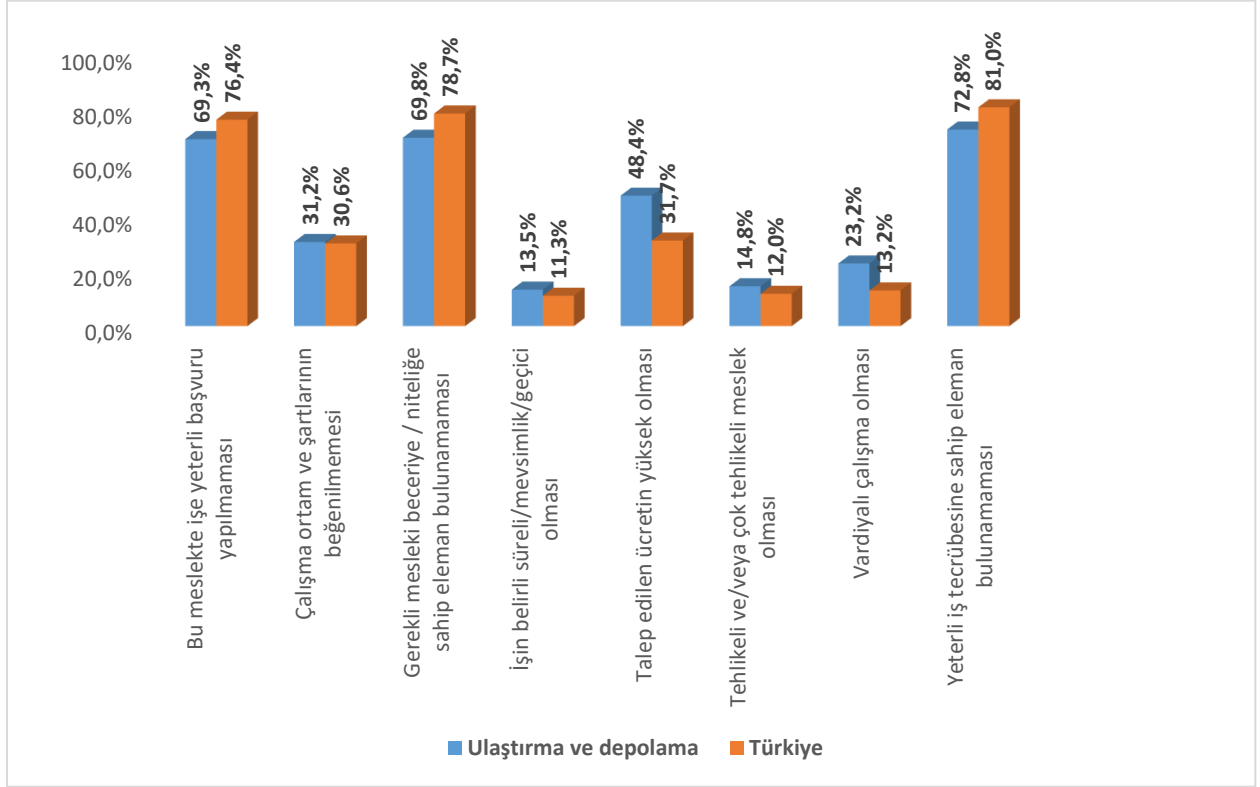
Tablo 6: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler (TGÇM)

2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Şoför (Yolcu Taşıma)	Kurye	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	Tır-Çekici Şoförü	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Beden İşçisi (Genel)	Şoför-Yük Taşıma	Ambar/Depo Görevlisi	Kurye
Kurye	Lojistik Operasyon Elemanı	Tır-Çekici Şoförü	Forklift Operatörü
Forklift Operatörü	Gümrük Müşavir Yardımcısı	Şoför-Yük Taşıma	Beden İşçisi (Genel)
Altyapı Destek (Survey) Elemanı	İş Makineleri Operatörü	Kurye	Tır-Çekici Şoförü
Kamyon Şoförü	Ağır Vasıta Tecrübe Sürücüsü	Şoför (Yolcu Taşıma)	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)
Taksi Şoförü	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Forklift Operatörü	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
Servis Şoförü (Okul)	Kargo Takip Görevlisi	Servis Komisi	Ambar/Depo Görevlisi
Büro Memuru (Dış Ticaret)	Operasyon Yöneticisi	Motosikletli Kurye	Altyapı Destek (Survey) Elemanı

Kaynak: İPA 2022

Tablo 6’da sektördeki temininde güçlük çekilen ilk 10 mesleğe yer verilmiştir. İlk sırada Şoför-Yük Taşıma, mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra ise Şoför (Yolcu Taşıma), Kurye, Forklift operatörü mesleklerinin olduğu görülmektedir.

Grafik 14: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 72,8’inin Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeninden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 81 olan Türkiye genelinin altında gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 69,8 oranı ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve yüzde 69,3 ile Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörde, eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden ilk üç sıra, Türkiye geneli ile aynı gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları

İl	Açık İş Sayısı	TGÇM
İstanbul	5.709	2.904
İzmir	830	1.258
Kocaeli	704	196
Antalya	375	415
Bursa	347	358
Muğla	299	104
Ankara	168	139
Manisa	99	23
Hatay	95	125
Kayseri	94	108
Mersin	88	91
Eskişehir	84	69
Balıkesir	78	63
Bilecik	75	31
Tekirdağ	74	91
Denizli	68	108
Adıyaman	54	10
Tokat	53	29
Konya	51	60
Düzce	51	73
Diğer İller	592	1100
Genel Toplam	9.988	7.355

Kaynak: İPA 2022

Tablo 7’de sektörde araştırmaya katılan 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde, illere göre açık iş ve temininde güçlük çekilen eleman sayıları verilmektedir. Hem açık iş hem de temininde güçlük çekilen eleman sayılarında İstanbul ilk sırada yer almaktadır. Temininde güçlük çekilen eleman sayılarında ikinci sırada İzmir ve üçüncü sırada Antalya gelmektedir. Açık iş sayılarına gelince ikinci sırada İzmir ve üçüncü sırada ise Kocaeli gelmektedir.

4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Çalışma kapsamında hangi mesleklerde ve hangi sektörlerde istihdamın nasıl değişeceğini tahmin etmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe 2023 yılı Mayıs sonu itibariyle istihdamın ne yönde değişeceği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 8: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ve Oranı (NİDO)

Sektör	Net İstihdam Değişimi	NİDO (%)
Gayrimenkul faaliyetleri	12.075	12,70%
Bilgi ve iletişim	26.679	8,60%
Diğer hizmet faaliyetleri	15.790	5,60%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	64.560	5,40%
İmalat	235.696	5,20%
İnşaat	69.300	4,60%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3.728	4,40%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	142.316	4,20%
Madencilik ve taş ocaklığı	6.021	4,00%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42.528	4,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	24.481	3,70%
Ulaştırma ve Depolama	39.176	2,90%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2.025	2,70%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10.904	2,50%
Eğitim	8.046	2,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.647	1,70%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.117	0,90%
Türkiye Geneli	708.088	4,50%

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve Depolama sektöründe önümüzdeki bir yıllık dönemde 39 bin 176 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Sektör, net istihdam değişim oranında yüzde 2,9 ile yüzde 4,5 olan Türkiye Geneli ortalamasının altında kalmıştır. Kişi sayısı olarak artışlar incelendiğinde; gelecek bir yıllık süreç sonunda Türkiye genelinde 708 bin 88 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Bu alanda en yüksek artış beklentisi olan ilk üç sektör 235 bin 696 kişi ile İmalat Sektörü, 142 bin 316 kişi ile Toptan ve Perakende Ticaret ve 69 bin 300 kişi ile İnşaat Sektörü olmuştur. Net istihdam değişim oranları açısından ise ilk üç sırayı yüzde 12,7 ile Gayrimenkul Faaliyetleri, yüzde 8,6 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 5,6 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri almıştır. Ancak yüzdeleri değerlendirirken net istihdam değişim oranı en yüksek olan üç sektörün çalışan sayılarının düşüklüğünü de göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Tablo 9: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Şoför (Yolcu Taşıma)	Diğer Nakliye Kondüktörleri
Tır-Çekici Şoförü	Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)
Depo İşçisi (Elleçleme)	Oto Bakım Onarımcısı (Oto Mekanikeri)
Şoför (Yük Taşıma)	Hamal/Elle Taşıma
Motosikletli Kurye	Beden İşçisi (İnşaat)

Kaynak: İPA 2022

Tablo 9’da ise net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ çalışanı olan işyerlerinden 2023 yılı Mayıs sonunda istihdam artışının beklendiği ilk beş sırada yer alan meslekler; Şoför (Yolcu Taşıma), Tır-Çekici Şoförü, Depo İşçisi (Elleçleme), Şoför (Yük Taşıma) ve Motosikletli Kurye meslekleri olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Diğer Nakliye Kondüktörleri, Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci), Oto Bakım Onarımcısı (Oto Mekanikeri), Hamal/Elle Taşıma ve Beden İşçisi (İnşaat) olarak beklenmektedir.

Tablo 10: Teknolojik Değişimlerin İstihdama Yansıması

Teknolojik Değişimlerin İstihdama Yansıması	Ulaştırma ve Depolama	Türkiye
Fikrim yok	56,5%	51,0%
İstihdamı arttıracaktır	9,0%	14,3%
İstihdamı azaltacaktır	7,5%	11,0%
İstihdamı değiştirmez	27,0%	23,7%
Genel Toplam	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2022

Tablo 10’da gelecek 10 yıl içinde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansıması incelendiğinde sektörde fikrim yok diyen işverenler yüzde 56,5 iken Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 51’dir. Dikkat çeken en önemli veri, sektörde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdamı değiştirmeyeceğini düşünenlerin oranının yüzde 27 olmasıdır. İstihdam artış veya azalış bekleyen işveren oranları ise oldukça düşük seviyelerde kalmaktadır. Türkiye genelinde ise istihdamı değiştirmeyeceğini düşünenlerin oranı yüzde 23,7 iken istihdamı artıracığını düşünenlerin oranı yüzde 14,3 olarak gerçekleşmiştir.

5. ÇALIŞANLARDAKİ BECERİ EKSİKLİĞİNİN AÇIK İŞ VE TGÇM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Ulaştırma ve Depolama sektöründe işverenlerin çalışanlarında görmüş olduğu beceri eksikliklerinde İletişim ve İfade Yeteneği ilk sırada belirtilmiş olup, diğer beceri eksiklikleri sırası ile; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, İş Tecrübesi, İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü, Takım Çalışması, Analitik Düşünebilme, Yabancı Dil, Bilgisayar Kullanımı, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir.

Ulaştırma ve depolama sektöründe en fazla açık iş olduğu belirtilen mesleklerle, işverenlerce çalışanlarında eksiklik olduğu düşünülen 5 meslek karşılaştırılmıştır. Buna göre hangi meslekteki çalışanlarda hangi beceri eksikliklerinin olduğu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 11: Açık İş Olan İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksiklikliği

Meslekler	Eksik Beceri-1	Eksik Beceri-2	Eksik Beceri-3
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	İş Tecrübesi	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İletişim ve İfade Yeteneği
Şoför-Yük Taşıma	İletişim ve İfade Yeteneği	Analitik Düşünebilme	Yabancı Dil
Lojistik Elemanı	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İş Tecrübesi	İletişim ve İfade Yeteneği
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İş Tecrübesi
Kamyonet Şoförü	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe

Kaynak: İPA 2022

Ulaştırma ve depolama sektöründe en fazla temininde güçlük çekildiği belirtilen mesleklerle, işverenlerce çalışanlarında eksiklik olduğu düşünülen 5 meslek karşılaştırılmıştır. Buna göre hangi meslekteki çalışanlarda hangi beceri eksikliklerinin olduğu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 12: Temininde Güçlük Çekilen İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksikliği

Meslekler	Eksik Beceri-1	Eksik Beceri-2	Eksik Beceri-3
Şoför-Yük Taşıma	İletişim ve İfade Yeteneği	Analitik Düşünebilme	Yabancı Dil
Şoför (Yolcu Taşıma)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme
Kurye	İletişim ve İfade Yeteneği	Takım Çalışması	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme
Forklift Operatörü	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Analitik Düşünebilme	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Tır-Çekici Şoförü	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İş Tecrübesi	İletişim ve İfade Yeteneği

Kaynak: İPA 2022

Yukarıdaki tabloda Ulaştırma ve Depolama Sektöründe temininde güçlük çekilen ilk beş meslek verilmiştir. İşverenlerin bu mesleklerde çalışanlarında gördükleri beceri eksiklikleri birlikte değerlendirildiğinde ilk sırada yer alan Şoför-Yük Taşıma mesleğinde İletişim ve İfade Yeteneği, Analitik Düşünebilme ile Yabancı Dil ön plana çıkan beceri eksiklikleri olmuştur.

SONUÇ

Ulaştırma ve Depolama Sektörü raporu, 18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır. Bu rapor sektörün mevcut durumuna, istihdam yapısına, ihtiyaçlarına ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine yönelik bilgiler vermektedir.

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında Ulaştırma ve Depolama sektöründe 194 bin 63 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 1 milyon 352 bin 163 çalışan tespit edilmiştir. Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 92,2'si 2-9 çalışanı olan işyerlerinden ve yüzde 4,4'ü 10-19 çalışanı olan işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 3,4 oranındadır.

Sektörde çalışanların yüzde 82,4'ü erkeklerden, yüzde 17,6'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 15 milyon 818 bin 958 olarak tespit edilmiş olup, toplam çalışanların yüzde 29,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde kadın çalışan sayısı 4 milyon 603 bin 278 kişi iken sektörde kadın çalışan sayısı 238 bin 605 kişidir. Oransal olarak bakıldığında Ulaştırma ve Depolama sektöründe çalışan kadın oranı oldukça düşük olup Türkiye genelinin 11,5 puan altındadır. Sektörde ortalama olarak çalışan her 6 kişiden 1'i kadın olup sektörde ağırlıklı olarak erkek işgücü tercih edilmektedir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki durumu değerlendirildiğinde; sektör, ülkemiz istihdamının yüzde 8,2'sini oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında Ulaştırma ve Depolama sektöründe 194 bin 63 işyerinden 5 bin 618'inde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup bu işyerlerinden toplam 19 bin 525 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır. Sektörde açık işi olan işyeri sayısı, sektördeki tüm işyerlerinin yüzde 2,9'una tekabül etmektedir. Açık işi olan işyeri sayısı oranı Türkiye genelinde yüzde 7,4 olup Ulaştırma ve Depolama sektörü Türkiye genelinin 4,5 puan altındadır.

Ulaştırma ve Depolama sektörünün açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin yaklaşık 98,6'sının fiili istihdamda olduğu görülmüştür. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 2,1 olarak tespit edilmiştir.

Sektörün açık iş oranı ise Türkiye geneli açık iş oranının 0,7 puan altında gerçekleşmiştir. Diğer bir ifade ile Ulaştırma ve Depolama sektörünün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının altındadır. Bu sektörde yükseköğretim görmüş işgücü talebi oranı ise düşüktür.

Sektörde 2+ çalışanı olan işyerlerinden alınan toplam 19 bin 525 kişilik açık işin yüzde 54,7'sinde cinsiyet tercihinde bulunulmamıştır. İşverenler ağırlıklı olarak söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Buna karşılık belirtilen açık işlerde sadece erkek işgücü talebinde bulunma oranı yüzde 41,1 iken kadın işgücü talebinde bulunma oranı ise yüzde 4,2 seviyesinde kalmıştır.

Genel anlamda Ulaştırma ve Depolama sektöründe 2+ çalışanı olan işyerlerinden alınan açık işlerde yüzde 35 oranında Genel Lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Sektörde yüzde 24,4 oranında işverenler herhangi bir eğitim düzeyi tercihinde bulunmamışlardır. Sektörün ilave işgücü talebinde Yüksek Öğrenim mezunu talep etme oranının düşük olduğunu göstermektedir.

Ulaştırma ve Depolama sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında;

- Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe,
- İletişim ve İfade Yeteneği,
- İş Tecrübesi gelmektedir.

Sektörde tespit edilen açık işler 284 farklı meslekte bulunmaktadır. İlk sırada 1.309 kişilik açık işle Otobüs Kaptanı (Şoförü), 1.187 kişilik açık işle ikinci sırada Şoför-Yük Taşıma meslekleri yer almıştır.

Ulaştırma ve Depolama sektöründe toplam 194 bin 63 işyerinden 7 bin 347'sinin son 1 yılda eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Sektörde temininde güçlük çekilen kişi sayısı ise toplam 18 bin 679 kişi olup yüzde 45,4'ünün Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde ise ilk sıralarda Şoför-Yük Taşıma, Şoför-Yolcu Taşıma, Kurye, Forklift Operatörü meslekleri olduğu görülmektedir. Ulaştırma ve Depolama sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 72,8'inin Yeterli İş Tecrübesine

Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 81 ile yaklaşık 8 puan daha yüksek olarak gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 69,8 oranında ise Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve yüzde 69,3 ile Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörde, eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden ilk üç sıra, Türkiye geneli ile aynı gerçekleşmiştir.

Ulaştırma ve Depolama sektöründe önümüzdeki bir yıllık dönemde 39 bin 176 kişilik net istihdam artışı beklenmektedir. Sektör net istihdam değişim oranında yüzde 2,9 ile yüzde 4,5 olan Türkiye Geneli ortalamasının altında kalmıştır. Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 4,9'u gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 75,5'i İlave Yatırım, yüzde 18,5'i Teknolojik Yatırım, yüzde 14,2'si Stratejik Yatırım yapacağını, yüzde 7,8'i ise Diğer Yatırım seçeneğini belirtmişlerdir.

Türkiye genelinde e-ticaret yapan işyerlerinin oranı yüzde 8,6 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık Ulaştırma ve Depolama sektöründeki e-ticaret yapan işyerlerinin oranı yüzde 2,7 ile ülke genelinin oldukça gerisinde kalmıştır. Sektörde e-ticaret yapan işyerlerinin oranı; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,3, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 4,7 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 10,9 olarak gerçekleşmiştir. Oranlardan da görüleceği üzere Ulaştırma ve Depolama sektöründe işyeri çalışan sayısı arttıkça e-ticaret yapan işyeri oranı da yükselmektedir.

Ulaştırma ve Depolama sektöründeki 10+ çalışanı olan işyerlerinin son beş yıldaki açık iş oranları incelendiğinde; 2018 yılında açık iş oranı yüzde 1,4 iken 2018 yılından 2021 yılına kadar açık iş oranında azalış olduğu, 2022 yılında ise açık iş oranının tekrar yükselerek yüzde 1,4 ile 2018 yılı seviyesine yükseldiği görülmüştür.

Gelecek 10 yıl içinde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansıması oranlarında sektörde "Fikrim Yok" diyen işverenler yüzde 56,5 iken Türkiye Genelinde ise bu oran yüzde 51 olarak gerçekleşmiştir. Bu açıdan dikkat çeken en önemli veri, sektörde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansımasında İstihdamı Artıracaktır veya İstihdamı Azaltacaktır diyen işveren sayısının oransal olarak Türkiye Genelinin altında kalmış olmasıdır. Buna karşılık İstihdamı Değiştirmez diyenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde olmuştur. Bu durum Ulaştırma ve Depolama sektöründe faaliyet gösteren

işyerlerinin teknolojik dönüşümden etkilenme oranının Türkiye genelinden daha düşük olacağını düşündüklerini göstermektedir.

Ulaştırma ve Depolama sektöründe işverenlerin çalışanlarında görmüş olduğu beceri eksikliğinden İletişim ve İfade Yeteneği ilk sırada belirtilmiş olup; diğer beceri eksiklikleri ise sırası ile; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, İş Tecrübesi, İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü, Takım Çalışması, Analitik Düşünebilme, Yabancı Dil, Bilgisayar Kullanımı, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir.

Sektörde geleceğin mesleklerine ilişkin tahminlere bakıldığında ise İş Makineleri Operatörü, Yazılım Mühendisi, Gemi Kaptanı, Ağır Vasıta Sürücüleri, Drone Operatörü, İnsansız Taşıma Sistem Tasarımcıları, Yapay Zeka Uzmanı, Dış Ticaret Uzmanı, E-Ticaret Uzmanı, Forklift Operatörü mesleklerinin Ulaştırma ve Depolama sektöründe en fazla ön plana çıkacak meslekler olacağı beklenmektedir.

EK: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**Sayın İşyeri Yetkilisi,**

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1. Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 8.030TL (sekizbinotuzlira) İdari Para Cezası verilir.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

~~İşyerinin Yasal Unvanı~~ :

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
e) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapılıyor mu?		
f) Engelli istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

- İlave Yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralınması
Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ()

3) İşyerinizde toplam kaç çalışanınız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

4) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve beceriler var mıdır?

Evet () (5.soruya geçiniz.)

Hayır () (6. soruya geçiniz.)

5) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve becerileri belirtiniz.

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA 3** beceriyi 1'den başlayarak SIRLAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır)

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (27 MAYIS 2023 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz	Net sayısal artış	Sizce bu meslekte artışın gerekçesi nedir? (İsteğe bağlı)	
8) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	Sizce bu meslekte azalışın gerekçesi nedir? (İsteğe bağlı)	

BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet () 9.1. Soruya geçiniz.

Hayır () 10.Soruya geçiniz.

9.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

- 10) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. () İstihdamı azaltacaktır. () İstihdamı Değiştirmez. () Fikrim yok. ()

- 11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

- 12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () 13. Soruya geçiniz. Hayır () 14. Soruya geçiniz.

- 13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini	()
İşbaşı Eğitim Programları	()
Nakdi Ücret Desteği	()
Mesleki Eğitim Kursu	()
Kısa Çalışma Ödeneği	()
Danışmanlık ve Yönlendirme	()
Teşvikler	()

- 14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ()
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ()
İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ()
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ()
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
Diğer (Belirtiniz).....

15) İşyerinizde uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam ediyor musunuz?

Evet () 16. Soruya geçiniz.

Hayır () 17. Soruya geçiniz.

16) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam etme sebebiniz nedir?

- a) Yabancı dil bilgisine sahip olması
- b) İşletmenin hedef kitlesiyle aynı uyruktan olması
- c) Teşvikler
- d) Yeterli mesleki bilgiye sahip olması
- e) İşgücü maliyetinin daha düşük olması
- f) Yeterli başvuru olmaması
- g) Diğer....(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

17) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam **etmeme** sebebiniz nedir?

- a) Yabancı işçi çalıştırma prosedürleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmama
- b) Çalışma izni harcının yüksek olması
- c) Kültürel uyumsuzluk
- d) Yeterli Türkçe bilgisine sahip olmama
- e) Yeterli mesleki bilgiye sahip olmama
- f) Yeterli başvuru olmaması
- g) Diğer.....(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.